

УДК 338.3

Равлик Н.В.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

**ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА, ЯК ФОРМА
СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ**

Ravlyk N.V.

**INNOVATIVE POLICY OF ENTERPRISE AS FORM OF STRATEGIC
MANAGEMENT**

Науково-технічний прогрес - один із найважливіших чинників економічного розвитку. Результатом інноваційного процесу є відкриття наукових ідей та розвиток відносин, пов'язаних із виробництвом, обміном і споживанням.

Дослідженням основ формування та реалізації інноваційної політики займаються багато вчених, зокрема: О. Лапко, О. Мазур, В. Марцин, С. Онишко, О. Притикіна, Ю. Стасюк, О. Щипанова, М. Чечетов, М. Шарко, М. Якубовський та ін.

Згідно із Законом України «Про інноваційну діяльність», інноваційна політика – це діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг.

Сучасні умови реалізації інноваційної політики в Україні не є сприятливими. Спостерігається втрата науковцями перспектив застосування розроблених інновацій, зменшення чисельності та «старіння» науковців, низька частка дослідників в складі працівників підприємств, а при переході науковців із наукової сфери у промисловість відбувається їх відхід від винахідницької діяльності. Таким чином інноваційний потенціал підприємств не зростає.

Існують різні підходи до тлумачення поняття інноваційний потенціал. Одні автори роблять наголос на наявності ресурсів, інші на можливості їх використання. Але більшість керується так званим ресурсним підходом згідно якого інноваційний потенціал характеризує сукупність ресурсів, серед яких найчастіше називаються такі його складові як кадрова, інформаційно-технологічна, організаційна й матеріально-технічна. Окремо можна назвати фінансові ресурси, що забезпечують умови реалізації інших ресурсів і виконують роль критерія їх кількісної оцінки.

Реалізація інноваційної політики на рівні конкретних організацій і підприємств повинна бути логічним продовженням державної інноваційної політики, але разом з тим враховувати специфічні особливості і унікальність конкретної виробничої одиниці [1].

Загальним напрямком реалізації інноваційної політики є сприяння розвитку науково-технічного потенціалу, формування сучасних технологічних систем з метою їх використання у різних галузях економіки.

З точки зору підприємства, інноваційна політика – це форма стратегічного управління, що визначає мету та умови здійснення інноваційної діяльності

підприємства, що найбільш повно використовують наявний виробничий потенціал і спрямовані на забезпечення його конкурентоспроможності.

Таке визначення дозволяє виокремити основні принципи інноваційної політики підприємства: домінування стратегічної спрямованості; орієнтація на потреби ринку; цілеспрямованість; комплексність; планомірність; інформаційна забезпеченість.

Інноваційна політика має бути спрямована на створення умов для:

- ⌚ формування підходів до визначення позиції підприємця на ринку і напрямів його діяльності відповідно до ринкових тенденцій;
- ⌚ прогнозування з метою обґрунтування та організаційного супроводу розробленої на перспективу концепції розвитку підприємства;
- ⌚ проведення робіт щодо вдосконалення існуючої технології та організації виробництва продукції, створення технологічної бази, яка уможливіє більш гнучку, швидшу та ефективнішу реакцію на новації, вимоги і потреби ринку;
- ⌚ підвищення ролі людського фактора, стимулювання мотивації до інноваційної діяльності, що забезпечить розвиток персоналу, підвищення його професіоналізму[2].

Інноваційна політика підприємства в широкому контексті виступає стратегією його розвитку. Послідовна і цілеспрямована комплексна інноваційна діяльність підприємства, спрямована на зміну кожного з елементів бізнесу підприємства, відповідно до ринкового попиту. Обумовлена науково-технічним прогресом, вона змінює діючу організаційну структуру, технологічні процеси, стиль і методи управління, продукцію, що випускається або послуги, що надаються, залучає нові джерела сировини і матеріалів, освоює нові ринки збуту та ін.

Для того, щоб правильно сформулювати і реалізувати інноваційну політику підприємства потрібно відстежувати й точно врахувати закони і тенденції розвитку науки, техніки і економіки [3].

Підводячи підсумок, можна сказати, що від інноваційної активності підприємства залежить його здатність задовольняти потреби споживачів, зміцнювати положення на ринку, підвищувати конкурентоспроможність і в остаточному підсумку, фінансову стійкість, спроможність до виживання. Проте, інноваційна політика підприємств значною мірою залежить від сталого розвитку інноваційних процесів на державному рівні.

Література:

1. Кучко Е.Е. Инновационная политика как стратегия социального развития [Текст] / Е.Е. Кучко // Проблемы управления. – 2008. – № 1 (26). – С. 195–198.
2. Микитюк П.П. Інноваційний менеджмент. Економічна думка. Тернопіль. -2006. – 80-105 с.
3. Економіка підприємства (в питаннях та відповідях) : [навчальний посібник] / І.І. Циглик, Я.Р. Бабик, М.Я. Ємбрик, В.Ф. Паращич. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 105 с.